

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	E. Yildirim	Datum	4 april 2023
Doorkiesnummer	14030	Kenmerk	10914122
E-mail	emine.yildirim@utrecht.nl	Onderwerp	Beantwoording vraag Commissie Regioplan U16 Beschermd wonen
Bijlage(n)	-	Beleidsveld	Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen

Geachte leden van de raad,

Tijdens de commissievergadering JWCS van 16 maart 2023 is het Regioplan U16 Beschermd wonen behandeld. Daarbij is toegezegd dat de raad voor de raadsbehandeling wordt geïnformeerd over de rol die zij heeft bij de evaluatie van het Regioplan in het eerste kwartaal van 2024.

Achtergrond doordecentralisatie Beschermd wonen

Landelijk is besloten dat op 1 januari 2024 de doordecentralisatie van Beschermd wonen plaatsvindt. Vanaf deze datum worden de beschermd wonen middelen gedecentraliseerd naar alle gemeenten, gaat het Woonplaatsbeginsel beschermd wonen in en worden gemeenten inhoudelijk en financieel verantwoordelijk voor beschermd wonen aan hun eigen inwoners. In het Regioplan U16 Beschermd wonen heeft de gemeente Utrecht met de regiogemeenten samenwerkingsovereenkomsten afgesloten gericht op het gezamenlijk organiseren van de regionale zorginfrastructuur beschermd wonen en een stevige lokale sociale basis voor psychisch kwetsbare inwoners in alle gemeenten. Zorgcontinuïteit voor cliënten en een zorgvuldige overgang naar meer zelfstandig wonen met ondersteuning staan hierbij centraal. Met deze nieuwe afspraken sturen de U16 gemeenten gezamenlijk op de gestelde doelen op basis van structurele monitoring en twee evaluatiemomenten in 2024 en 2026.

Vraag over nakomen gemaakte afspraken

De afspraken die we als U16 gemeenten met elkaar hebben gemaakt in het kader van de doordecentralisatie zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Samen met het uitvoeringsprogramma is deze ter informatie bijgevoegd bij het raadsvoorstel. Tijdens de commissievergadering kwam naar voren dat er zorgen zijn over het nakomen van de gemaakte afspraken door regiogemeenten. Hierbij gaat het voornamelijk over inzet van het lokaal maatwerkbudget voor een stevige sociale basis voor psychisch kwetsbare mensen en voldoende woningen. Landelijk zijn er rondom de doordecentralisatie een aantal waarborgen ingebouwd. Zo zijn gemeenten met de nieuwe Norm voor opdrachtgeverschap beschermd wonen verplicht om regionale afspraken met elkaar te maken over hoe zij regionaal beschermd wonen organiseren. Tevens is er een landelijke geschillencommissie als gemeenten er met elkaar niet uitkomen. Gezien de noodzaak voor regionale samenwerking o.a. vanwege het benodigde volume en de uitvoeringskracht die nodig zijn, is er een gedeeld belang en financiële prikkel om met elkaar zowel een

regionale zorginfrastructuur beschermd wonen te organiseren als stevig in te zetten op de lokale sociale basis om (herhaalde) instroom in de zwaardere vormen van beschermd wonen te voorkomen. Er blijven meer middelen over voor lokaal maatwerk als er minder middelen nodig zijn voor de zwaardere vormen van beschermd wonen.

De governance, sturing en monitoring

In de huidige governancestructuur ligt sturing op de gemaakte afspraken bij het Regionaal Bestuurlijk Overleg MOBW (RBO MOBW). Het RBO bestaat uit de vier wethouders van de Wmo regio's. Zij komen zes wekelijks bij elkaar en sturen met elkaar op de samenwerkingsafspraken en de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Zoals tijdens de commissievergadering aangegeven zijn we momenteel de bestaande monitor Beschermd wonen aan het doorontwikkelen. Deze monitor zal in ieder geval inzicht geven in de lokale inspanningen per gemeente, de ontwikkelingen in de regionale zorginfrastructuur en de instroom en uitstroom per gemeente. Deze monitor is de basis voor de tussentijdse rapportages aan het RBO die een sturende rol heeft.

De evaluaties die in het eerste kwartaal van 2024 en 2026 zijn gepland gaan in op de monitorgegevens. Ook gaan we uitgebreider in op de vraag in hoeverre we de gestelde doelen, zoals verwoord in het uitvoeringsprogramma, hebben behaald.

De rol van de gemeenteraad bij de evaluatie en in het bredere proces

Hieronder beschrijven we de rol die de gemeenteraad van Utrecht heeft bij de evaluatie. Voor de volledigheid is ook de rol van de gemeenteraad in het bredere proces toegelicht.

De rol van de raad bij de evaluatie ziet er als volgt uit:

- De samenwerkingsovereenkomst houdt al een uitgebreide aansturing voor de evaluatie in. De gemeenteraad kan eventueel nu of later aanvullende punten voorstellen om mee te nemen in de evaluatie.
- De gemeenteraad kan naar aanleiding van de evaluatie verzoeken op een wijziging van of aanvulling van het Regioplan.
- De gemeente kan gewenste veranderingen en andere zaken weliswaar niet eenzijdig opleggen aan de andere gemeenten, maar kan wel voorstellen hiervoor doen. Dan zal daarover in overleg getreden moeten worden met elkaar om ook ieders instemming daarop te verkrijgen.
- In het uiterste geval kan de gemeenteraad aan het college opdracht geven dat de overeenkomst tussentijds moet worden gewijzigd, of na 2028 niet moet worden verlengd.

De kaderstellende rol van de gemeenteraad ziet er in deze fase als volgt uit:

- De kaderstellende rol van de gemeenteraad krijgt gestalte bij het besluit over het Regioplan. Mocht er een dringende wens tot wijziging/ aanvulling zijn van het in concept voorliggende plan, dan zal daarover uiteraard in overleg getreden moeten worden met alle gemeenten om ook hun instemming daarop te verkrijgen. Eventueel kan dit ook gevolgen hebben voor het uitvoeringsprogramma en de samenwerkingsovereenkomst.
- De gemeenteraad kan - met inachtneming van het kader - wensen, opdrachten en aandachtspunten aan het college meegeven ten behoeve van de uitvoering.

De rol gemeenteraad tijdens de uitvoering van het Regioplan is als volgt:

- De gemeenteraad behoudt de eigen bevoegdheden. Tijdens de verdere loop heeft de raad een controlerende rol en kan zij het college ter verantwoording roepen middels de reguliere instrumenten hiervoor.
- Periodieke rapportage vindt plaats via de reguliere P&C cyclus.
- De raad zal over de monitor worden geïnformeerd.
- De gemeenteraden worden geïnformeerd over eventuele veranderingen in de samenwerkingsafspraken. Wanneer deze veranderingen raadsbevoegdheden raken, wordt aan de gemeenteraden om besluitvorming gevraagd.

U ontvangt de evaluatie die in het eerste kwartaal van 2024 wordt opgesteld. Zoals hierboven beschreven zijn er diverse mogelijkheden voor de gemeenteraad om naar aanleiding van deze evaluatie voorstellen te doen voor verbeteringen of wijzigingen aan het Regionaal Bestuurlijk Overleg. Dit overleg zal dan beoordelen of de wijzigingen binnen de vastgestelde kaders kunnen worden uitgevoerd of dat daar regionale besluitvorming op nodig is.

Burgemeester en wethouders

Datum 4 april 2023
Ons kenmerk 10914122

Tot slot, willen we benadrukken dat we momenteel goede bestuurlijke en ambtelijke verhoudingen hebben met de regiogemeenten. We werken vanuit gedeelde waarden, ambities en doelen samen aan een toekomstbestendig regionale en lokale zorginfrastructuur voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We hebben vertrouwen in de samenwerking met de regiogemeenten en de voortvarendheid waarin zij bezig zijn met het lokaal organiseren van passende hulp en ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. We zien tal van mooie initiatieven die regiogemeenten in de gehele regio organiseren zoals de lokale opvang pitstops en de alternatieve woonvormen Kamers met aandacht, Samen een thuis en Adempauzeplekken.

Tijdens het afgelopen Regionaal Bestuurlijk Overleg is afgesproken dat we, gezien de betrokkenheid van de gemeenteraden, met elkaar blijven inzetten op het goed informeren en betrekken van de gemeenteraden bij de ontwikkelingen en voortgang. U ontvangt jaarlijks een inhoudelijke en financiële rapportage. We zullen jaarlijks een regionale raadsbijeenkomst organiseren over de voortgang.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,